

AAMAS

Assemblea d'Afectades pel Masclisme
i el Patriarcat de Manresa

L'ACOMPANYAMENT, UNA EINA FRONT LES VIOLÈNCIES

L'acompanyament no és una situació neutral i automàtica, implica un posicionament en relació a la persona que s'acompanya i estableix unes dinàmiques que poden generar una situació de més dependència o de més autonomia, en funció de l'objectiu, el vincle i les accions que duem a terme. Des d'AAMAS, plantegem l'acompanyament com un procés d'intercanvi d'experiències i com una eina que pot ajudar a transformar una situació concreta de violència, sempre partint d'una decisió conscient de **preservar l'agència de la persona per a fomentar la seva autonomia**. No volem generar una dependència de la persona que busca superar una situació de violència, com fa la institució en molts casos, sinó ser un suport i una xarxa -construïda des de l'autogestió i el suport mutu- per a recuperar la seva vida i la seva capacitat de prendre decisions en base a **l'autocura i l'autoestima**.

AAMAS creiem en la transformació de les relacions de gènere com a una necessitat que apel·la a totes i tots els membres de la societat, i en la potencialitat de treballar i acompanyar aquests canvis per evitar que les violències es continuïn reproduint. Ho fem partint d'un posicionament clar contra totes les violències masclistes i de gènere, les discriminacions per

motius d'opció sexual i identitat de gènere que patim les dones i les identitats no normatives en les societats patriarcal.

I ho fem, també, recollint els aprenentatges, la trajectòria i el marc dels **feminismes transformadors de base i comunitaris**, de classe i revolucionaris, que pretenen generar aliances entre dones diverses i entre la lluita feminista i tota la resta de lluites per a canviar d'arrel la realitat quotidiana i material, però també per eliminar les desigualtats estructurals. Aspirem a intervenir en situacions concretes, transformant la vida quotidiana de les nostres veïnes, incidint en les relacions de gènere dins la nostra comunitat, per a construir territoris lliures de violències i discriminacions, sense perdre de vista l'existència d'un sistema que sobreviu a base de perpetuar aquesta violència, i que no pretén eliminar unes desigualtats que li són funcionals.

Som conscients que no partim de coneixement tècnic especialitzat, sinó que plantegem l'acompanyament des d'una posada en comú i en valor dels coneixements tècnics, pràctics i vitals que totes hem anat adquirint a través de les nostres trajectòries i experiències, com un procés no elitista al qual hi podem contribuir totes.

OBJECTIUS DELS ACOMPANYAMENTS

Els acompanyaments que duem a terme des d'AAMAS tenen els objectius següents:

- » Fomentar l'empoderament i ajudar a combatre la sensació de culpa, aïllament i soledat
- » Compartir recursos per superar la situació de violència, fomentant l'autonomia i la capacitat de decisió de la persona afectada, sense revictimitzar-la, ni infantilitzar-la
- » Donar un sentit polític i col·lectiu a les violències de gènere
- » Ajudar la persona afectada a detectar necessitats i a ordenar i establir prioritats.
- » Detectar situacions de violència institucional i activar acció política per a denunciar-les
- » Animar les companyes a implicar-se en la lluita, compartint les seves pròpies eines amb altres dones i fomentar el seu coneixement de les estructures populars i la feina que fem
- » Potenciar la creació d'espais propis diferenciats del circuit institucional, basats en el suport mutu i allunyats de la dinàmica assistencialista, sense renunciar a exigir col·lectivament millores en els serveis institucionals
- » Impulsar processos més enllà del càstig, que tinguin com a horitzó la transformació de les relacions de violència i les dinàmiques comunitàries que les emparen i possibiliten

Com acompanyem?

DECÀLEG D'AAMAS PER UN ACOMPANYAMENT EMANCIPADOR I SOSTENIBLE

1. L'ESPAI

L'espai on s'acull la persona que s'acompanyarà ha de ser íntim, acollidor i segur. Escollirem sempre un espai poc transitat, tranquil, calent, net i cuidat. Si cal, s'habilitarà un espai de peques per si la companya ve amb criatures i tindrem en compte la necessitat que algú en tingui cura durant l'acompanyament.

2. EL CONTEXT DE LES VIOLÈNCIES

El context en què succeeix la violència és indissociable d'aquesta i, ahora, condicionarà el procés i el tipus d'acompanyament, per la qual cosa cal parar atenció als factors d'opressió i discriminació estructurals que interaccionen (gènere, identitat sexual, raça i origen, classe social, situació legal, coneixement de la llengua, xarxes de suport o familiars,...).

[EXEMPLE] Caldrà tenir en compte si la dona té alternativa habitacional, si no pot accedir a certes parts del circuit o és més probable que sigui revictimitzada o que tingui por perquè no té papers, o si la manca de coneixement de la llengua està aguditzant l'aïllament o dificultant la denúncia.

3. EL RELAT

Ens presentarem a nosaltres i al col·lectiu prèviament a l'inici del relat, per a posar en context a la persona. Farem preguntes clares. Acotarem el temps de relat per a no entrar "en bucles", de forma flexible i en funció de la circumstància i l'estat de la persona. N'extraurem una valoració de la vulnerabilitat i risc, únicament per a valorar de quins tempos disposem i com i a qui activem. Si és necessària una traducció per a poder-nos entendre, ens assegurarem que la persona traductora garanteix fiabilitat, confidencialitat i discreció en relació a la comunitat de la dona acompanyada.

4. EL LLENGUATGE

Subscriurem el marc i les paraules en què s'expressa la persona acompanyada, evitant sobre-relatar els fets, culpabilitzar, victimitzar o fer judicis de valors ("Doncs això que m'expliques, encara que tu li diguis "x" és una agressió sexual/ violència masclista" o "Aquí hauries ja d'haver marxat, no entenc com vas aguantar tant").

Evitarem donar una quantitat d'informació que sigui difícil de retenir o assimilar, especialment en un moment d'intensitat emocional.

5. L'ACTITUD

Abordarem la situació des de l'escolta activa, la calma i la perspectiva humanitzadora, que transmeti confiança, interès i tranquil·litat. Sense interrompre el relat innecessàriament, sense infantilitzar la companya, situant-nos en una posició d'igual a igual i de respecte. No menjarem, beurem alcohol, ens aixecarem constantment, farem broma, ens desautoritzarem unes a altres o ens posarem agressives per la impotència que ens genera la situació de violència. Tampoc no dramatitzarem innecessàriament, ni col·locarem la dona en una situació de víctima en la qual pot no sentir-s'hi còmode. Moltes de les dones que s'acosten a AAMAS estan fent del paper de víctimes perfectes i en volen escapar, recuperar la seva vida i recordar qui eren abans. Respectar aquesta voluntat de superació i reforçar-la, serà fonamental.

6. EL VINCLE

Hem de transmetre a la companya que som capaces de sostenir el que ens esta relatant, d'entendre-ho i de fer-ho sense jutjar. Aquest tipus de vincle proporciona contenció i suport emocional. El procés d'acompanyament és llarg, de vegades ni tan sols es pot actuar de forma immediata, és bàsic anar establint una relació de confiança, des de la constància, la fermesa i l'afecte. Generarem espais de trobada i empoderament amb les dones al voltant de les AAMAS i les dones acompanyades, per a teixir xarxa al seu voltant i reforçar el vincle.

7. L'AUTONOMIA

La recuperació de l'autonomia, l'autoconfiança, l'empoderament, l'autocura i la capacitat crítica són els objectius que han de guiar el procés. Evitarem generar situacions de dependència. La persona acompanyada és el subjecte del procés, des de les seves capacitats, recursos i habilitats. En aquest sentit, l'acompanyament va orientat a ajudar a detectar necessitats i a ordenar i establir prioritats. Tractarem la dona acompanyada com una persona súper capaç de sortir-se'n de la situació, de prendre decisions i l'ajudarem a visibilitzar els recursos propis i els que li ofereix l'entorn, per a poder comprendre la situació que està vivint en totes les seves dimensions i posar sobre la taula possibles sortides. Cal, doncs, que sapiguem llegir les potencialitats de cada companya i treballar en base a aquestes.

8. LA HONESTEDAT

Hem de ser conscients dels nostres límits i capacitats i valorar de forma periòdica i crítica fins a on podem/volem acompanyar, a nivell individual les que som referents del cas i com a col·lectiu. Això implica, també, no comprometre'ns a dur a terme accions i acollir demandes que no podem assumir o que escapen dels consensos i les línies polítiques i ideològiques del col·lectiu.

9. LA GESTIÓ DE LA FRUSTRACIÓ

L'acompanyament és un procés llarg i complex, que sovint genera moments de frustració en el col·lectiu o en les dones acompanyades, que s'han de gestionar.

[Pel que fa al col·lectiu]. Molt sovint és impossible intervenir de forma immediata sobre la situació per aturar la violència, i això genera un alt nivell de frustració i impotència en el col·lectiu. Hem de ser resilients i conscients que acabar amb la situació de violència requereix paciència, estratègia i cures. Per altra banda, els acompanyaments tenen uns efectes psicològics i de desgast sobre les persones que acompanyen, pel que és positiu anar revisant i valorant com estan les referents i la qualitat del vincle amb la compa. Alhora, el cicle de la violència de gènere comporta una sèrie de “fases” amb anades i vingudes, pics d'empoderament i “caiguda”, que poden generar frustració en qui acompanya. Un bon coneixement del cicle, el seu funcionament i de les formes i moments adients per intervenir, així com rotar les persones referents, poden ser eines per ajudar a gestionar aquesta frustració.

[Pel que fa a les dones acompanyades]. Cal que siguem sempre molt clares sobre el tipus de treball que fem AAMAS i sobre què podem oferir, per no generar falses expectatives. Treballem de forma autogestionada i voluntària, no som

un servei d'assistència, ni la institució i no creiem en respostes no transformadores. Deixar clar que l'arribada de solucions, sobre tot materials, pot ser un procés llarg.

10. LES ALIANCES

AAMAS treballem enxarxades amb altres estructures populars i col·lectius feministes, LGTBI+ i d'acompanyament de situacions de violències, a més de mantenir una relació bilateral amb els serveis d'intervenció especialitzada i d'atenció integral a dones i persones LGTBI+ (SIE i SAI, i també SIAD) de la comarca. A l'hora d'acompanyar, tenim sempre present de quina manera podem involucrar aquests agents per a ajudar a superar la situació de violència. Per exemple, compartint l'existència i funcionament dels serveis institucionals -sempre remarquant els seus riscos i límits-, treballant amb la PAHC quan hi ha situació d'emergència habitacional, generant espais comuns amb l'Escola Soror d'acompanyament de dones, treballant amb els col·lectius feminista i LGTBI+ de la ciutat Acció Lila i l'Aldarull, o en sintonia amb les iniciatives que han nascut a la comarca per a acompanyar la transformació de la masculinitat hegemònica.

